

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/230/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119216100
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119216100.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Š. V., B.. XX.XX.XXXX, X. H. L. XXXX/XX, XXX XX L. právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, IČO: 31954448, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Poštová banka, a.s., IČO: 31340890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., IČO: 47232471, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava o vydanie bezdôvodného obohatenia 365,33 EUR s prísl. a o určenie NZP, takto

rozhodol:

I. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z a m i e t a.

la) V tejto časti konania je žalobca p o v i n ť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom dňa 21.11.2013 nachádzajúca sa v bode 9. zmluvy v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú z tejto ZoÚ predložia na prerokovanie a rozhodnutie Stálemu rozhodcovskému súdu zriadenému pri spoločnosti Rozhodcovská a mediačná a.s. so sídlom Dunajská 15, Bratislave v IČO: 46 023 151, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku v súlade so zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“

je neprijateľná zmluvná podmienka.

II.a) V tejto časti žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z ň á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 24.10.2019 sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 365,33 € a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

1.1. So žalovanou som uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu. Ide o Zmluvu o úvere konsolidácia, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 21.11.2013 (ďalej len „Zmluva“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 2 000,-- eur, ktorý som sa zaviazala žalovanej zaplatiť v 24 mesačných splátkach vo výške 107,-- eur, s konečnou splatnosťou úveru 25.11.2015. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 24,50 %, RPMN vo výške 27,45 % a priemerná RPMN vo výške 21,09 %.

Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú som uzatvorila ako spotrebiteľka so žalovanou, dodávateľkou finančnej služby.

Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa 9 ods. 2/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len ZoSÚ).

Konkrétne podľa ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

- dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ),

- ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ), - priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok (§ 9 ods. 2 písm. y/ ZoSÚ).

Zmluva o úvere konsolidácia, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 21.11.2013 neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/, j/ a y/.

Zmluva o úvere konsolidácia, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 21.11.2013 neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 27,45 %. Hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN. Správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 28,39 %.

Zmluva o úvere konsolidácia, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 21.11.2013 neobsahuje správny údaj o výške priemernej RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 21,09 %. Hodnota RPMN pre spotrebiteľské úvery so zabezpečením vo výške od 1.500 eur do 6.500 eur so splatnosťou od 1 do 5 rokov je 25,35 %. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

b) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodné obohatenie žalujem vo výške rozdielu medzi mojimi platbami, t.j. 2 365,33 eura a výškou úveru 2 000,-- eur, teda 365,33 eura.

Ja som sa o tom, že sa žalovaná na môj úkor bezdôvodne obohatila dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, o čom prehlásenie, zo dňa 7.10.2019, predkladám.

Podľa § 53 ods. 1 OZ „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.“

Zmluva o úvere konsolidácia, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 21.11.2013 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, v časti 3. Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 6., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“

K neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky dospel aj Okresný súd Prešov rozsudkom, sp. zn. 24C/182/2015, zo dňa 21.2.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/88/2018, zo dňa 4.10.2018.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

Žalovaný popiera skutočnosti tvrdené žalobcom a predkladá námietku premlčania a nedostatku naliehavého právneho záujmu.

Žalovaný namieta premlčanie žalobcom uplatneného nároku, a to tak v subjektívnej ako aj v objektívnej premlčacej dobe.

Bez ohľadu na údajné vyhlásenie žalobcu o tom, kedy sa vraj dozvedel o bezdôvodnom obohatení, aj keď žalovaný si dovoľuje spochybníť pravdivosť uvedeného vyhlásenia, žaloba bola podaná po uplynutí objektívnej premlčacej doby.

Žalobca splatil dlh zo zmluvy o úvere už dňa 13.10.2014. Žalobca doručil žalobu súdu dňa 24.10.2019, pričom objektívna premlčacia doba uplynula dňa 13.10.2017.

Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka „ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.“ Vzhľadom na citované ustanovenie ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa na dané konanie použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka

upravujúce premlčanie. V zmysle ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka „právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.“ V zmysle ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka „najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.“

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe je nepochybné, že subjektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť už dňom, kedy žalobca uhradil žalovanému poslednú splátku úveru a tým splatil predčasne celý úver, a nie až dňom, kedy sa údajne mal od združenia na ochranu práv spotrebiteľov dozvedieť o tom, že poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový.

Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/1019/2015 zo dňa 27.07.2016

uvedeného vyplýva správnosť záveru súdu prvej inštancie, že pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, je potrebné z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka minimálne vychádzať zo dňa, kedy žalobkyňa poukázala žalovanému ako veriteľovi, poslednú splátku úveru.

Navyše za situácie, že predmetnú zmluvu o úvere, ktorú uzavrela so žalovaným dňa 01. 03. 2011, podpísala, jej táto skutočnosť, že má zaplatiť sumu istiny (200 eur) zvýšenú o odplatu (160 eur), ďalej že zmluva neobsahuje údaj o RPMN a údaj o úroku, bola známa už v čase podpisu, t.j. uzavretia predmetnej úverovej zmluvy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti tak prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia bolo uplatniteľné v premlčacej lehote do 22.09.2017. Žalobca však svoj návrh na súd podal až 22.11.2017, t.j. v čase, kedy jeho prípadný nárok bol už v celom rozsahu premlčaný.“

Podľa názoru Krajského súdu v Nitre napr. v rozhodnutí zo dňa 13.11.2014, sp. zn. 7Co/90/2013: „z ustanovenia § 107 ods. 1 OZ totiž vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby k uplatneniu práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Táto (subjektívna) vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor sa niekto bezdôvodne obohatil a o tom, v prospech koho k tomuto obohateniu došlo, pritom musí byť skutočná. Nie je pritom rozhodujúce, či sa oprávnený o svojom práve nedozvedel vlastným zavinením, teda či sa mohol o svojom práve dozvedieť alebo mal dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska §107 ods. 1 OZ vychádzať zo dňa (dní), kedy žalobkyňa splatila žalovanému jednotlivé úvery, z ktorých požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúce zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalobkyňa skutočne vedela o prípadnej neplatnosti jednotlivých zmlúv o úvere, v časti poplatkov a úrokov, a o tom, že sa bezdôvodne obohacuje žalovaný.“ Na skutočnosť, že uplynula tak subjektívna ako aj objektívna premlčacia doba nemá vplyv ani žalobcom predložené prehlásenie zo 7.10.2019 o tom, že údajne až dňa 25.3.2019 sa dozvedel o údajnom bezdôvodnom obohatení, nakoľko v danom čase bola takmer 1,5 roka akákoľvek pohľadávka žalobcu premlčaná v objektívnej premlčacej dobe.

Podaná námietka premlčania spôsobuje zánik vymáhateľnosti a uplatniteľnosti pohľadávky žalobcu voči žalovanému.

Posudzovanie plynutia subjektívneho premlčania žalovaný opiera aj o rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, napríklad sp. zn. 21 Co/193/2014, kde súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 9C/521/2013. Žalovaný cituje z uvedeného rozhodnutia: Vzhľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie žalobcovi najneskôr ku dňu zosplatenia úveru, ku dňu 28.07.2011, kedy mu bolo známe, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil odo dňa nasledujúceho po tomto dni, teda dňom 29.07.2011 mu začala plynúť 2-ročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie svojho nároku súdnou cestou a táto mu uplynula 29.07.2013. Žalobca podal žalobu na súde 03.09.2013, teda po uplynutí zákonnej subjektívnej premlčacej doby, pričom žalovaný vzniesol námietku premlčania a súd tento jeho úkon považoval za účinné dovolanie sa premlčania. Na základe toho nemohol žalobcovi priznať premlčané právo, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

Napokon, žalovaný má za to, že v prejednávanej veci nemožno uplatniť 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu, keďže žalobca neuviedol v žalobe žiadne relevantné skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Z uznesenia NS SR sp. zn. 1 Cdo 238/2017 z 18.10.2018 pritom jednoznačne vyplýva, že na preukázanie úmyslu nestačia samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom postavení a doterajšia súdna prax v oblasti ochrany spotrebiteľa.

Žalobca v podanej žalobe tvrdí, že v zmluve o úvere absentuje uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

Priemerný spotrebiteľ je vymedzený dnes dobre známou formulou „Gut Springenheide“. Súdny dvor ES „zadefinoval“ priemerného spotrebiteľa ako „v rozumnej miere pozorného a opatrného, bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov.

V zmluve o úvere je pritom presne uvedené, že dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 25.11.2015 a rovnako bol uvedený aj počet mesačných splátok a deň splatnosti každej splátky. Doba trvania zmluvy a dátum konečnej splatnosti sú v danom prípade totožným údajom.

Podľa rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica v konaní sp. zn. 41Co/10/2018, v rozhodnutí zo dňa 16.08.2018 sú uviedol, že v tejto súvislosti odvolací „aplikujúc eurokonformný výklad, uvádza, že z počtu splátok úveru - 96 mesiacov, vyplýva doba trvania zmluvy, z ktorej priemerný spotrebiteľ, ktorým bezpochyby je aj samotná žalobkyňa, vie presne určiť termín konečnej splatnosti úveru. Na okraj odvolací súd uvádza, že zákonodarca predmetnou, vyššie uvedenou novelou zákona o spotrebiteľských úveroch vypustil zo zákona povinnosť uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere „termín konečnej splatnosti úveru“, pretože uvedené bolo v rozpore aj so Smernicou č. 2008/48/ES. Na základe vysloveného názoru sa odvolací súd nemohol stotožniť s tvrdeniami žalobkyne, že v zmluve nebola určená doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru. “

Na základe uvedeného je zrejmé, že žalobca musel vedieť vyhodnotiť dobu trvania zmluvy o úvere. Žalobca ďalej tvrdí, že zmluva o úvere neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. y) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, teda neobsahuje správnu výšku priemernej RPMN. Podľa žalobcu je výška priemernej RPMN v zmluve o úvere 21,09 % nesprávna, nakoľko hodnota RPMN pre spotrebiteľské úvery so zabezpečením vo výške od 1.500,- Eur do 6.500,- Eur so splatnosťou od 1 do 5 rokov je 25,35 %.

K tomu si dovoľuje v prvom rade žalovaný uviesť, že žalobca nesprávne uvádza, že na určenie výšky priemernej RPMN sa použijú údaje za 4. štvrtrok 2013. Keďže zmluva o úvere bola uzatvorená 21.11.2013, pričom súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi sa vyhotovujú podľa stavu ku koncu príslušného kalendárneho štvrťroka a zverejňujú až s odstupom po konci príslušného kalendárneho štvrťroka, logicky žalovanému nemohla byť v čase uzatvorenia známa výška priemernej RPMN za 4. štvrtok 2013. Žalobca mohol ku dňu 21.11.2013 použiť len údaje za 3. štvrtrok 2013.

Taktiež je potrebné uviesť, že žalobca nesprávne zaradil poskytnutý úver do skupiny úverov so zabezpečením. V zmysle bodu 7 prílohy č. 1 vyhlášky MF SR č. 289/2010 Z. z. o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery „[zabezpečením sa rozumie dohoda, na ktorej základe je veriteľ oprávnený uspokojiť svoju pohľadávku, ak dlžník nedodrží svoj záväzok alebo príde k splneniu vopred určenej podmienky, výkonom záložného práva alebo výkonom zabezpečovacieho prevodu práva.“ Hoci teda záväzok žalobcu zo zmluvy o úvere bol zabezpečený dohodou o zrážkach zo mzdy, ktorá sa vo všeobecnej rovine považuje za zabezpečenie záväzku, poskytnutý úver sa na účely určenia výšky priemernej RPMN nepovažoval za úver so zabezpečením, keďže za takýto úver bolo možné považovať len úver zabezpečený záložným právom alebo zabezpečovacím prevodom práva.

Žalovaný má teda za to, že výšku priemernej RPMN v zmluve o úvere určil správne vo výške 21,09 % podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2013 pre ostatné spotrebiteľské úvery vo výške od 1.500,- Eur do 6.500,- Eur so splatnosťou od 1 do 5 rokov.

Napokon žalobca tvrdí, že v zmluve o úvere je nesprávne uvedená výška RPMN, teda náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Podľa žalobcu je v zmluve o úvere uvedená nesprávna výška RPMN 27,45 %, nakoľko podľa internetovej kalkulačky RPMN táto mala byť vo výške 28,39 %.

Žalovaný si dovoľuje uviesť, že žalobca pri výpočte RPMN vychádzal z internetovej, nezáväznej kalkulačky portálu sme.sk, ktorá nezohľadňuje novelizáciu právnych ustanovení. Internetové kalkulačky neposkytujú úplné a presné výpočty, sú orientačným nástrojom, ktorý informatívne počíta RPMN, no nemožno na ne hľadieť ako na záväzný dôkaz.

Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Csp 108/2018, kde vystupoval žalovaný taktiež v pozícii žalovaného a išlo o obdobnú vec, a to konkrétne na pojednávaní konanom dňa 15.4.2019 uviedol nasledovné:

„Čo sa týka výpočtu RPMN, súdu bolo oznámené NBS, že výpočet RPMN pre spotrebiteľský úver, ktorý je uverejnený na internetovej stránke www.sme.sk <<http://www.sme.sk>>, nie je objektívny a správny a v každom prípade je potrebné, pokiaľ sú pochybnosti o výške RPMN, žiadať priamo aj Národnú banku Slovenska o predloženie správneho údaju RPMN.“ Vzhľadom k uvedenému, je akýkoľvek názor žalobcu o nesprávnosti výpočtu RPMN v predmetnom prípade predčasný.

Žalovaný sa v tomto smere odvoláva aj na názor Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9Csp/187/2018, ktorý skúmal výpočet RPMN v inej zmluve o úvere: „Súd si rovnako overil výpočet RPMN na internetovej kalkulačke používanej žalobcom, pričom výška RPMN pri úvere 2 000 € a pravidelnej splátky 58 € po dobu 60-tich mesiacov vyšla vo výške 27,32 %, čo je o 0,5 % viac ako RPMN uvedená v zmluve, pričom si je však súd vedomý toho, že táto kalkulačka nie je celkom presná z dôvodu, že výška RPMN závisí aj od dňa v mesiaci kedy bol úver poskytnutý. Vzhľadom na uvedené považuje súd výpočet RPMN zo strany žalovaného za správny, a teda žalobca nesprávny výpočet RPMN nepreukázal.“

Rovnako aj podľa rozhodnutia Okresného súdu Revúca sp. zn. 8C/20312015 „súd poukazuje na to, že vzorec, podľa ktorého sa RPMN vypočítava, bol podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v znení ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy o úvere (05.11.2007) iný, ako je vzorec výpočtu RPMN podľa v súčasnosti platnej právnej úpravy. Kalkulačky prístupné na internete, ktoré umožňujú výpočet RPMN, robia výpočet podľa vzorca platného v súčasnosti. V čase uzavretia zmluvy mohol veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť len takú výšku RPMN, ktorá bola vypočítaná podľa vzorca, ktorý ustanovoval zákon v čase uzavretia zmluvy a nie podľa vzorca, ktorý je uvedený v zákone v neskoršom znení. Preto skutočnosť, že podľa súčasného výpočtu je 'RPMN-21;17 %, neznamená, že výška RPMN bola v zmluve uvedená nesprávne. Vzhľadom na uvedené má súd za to že úver nie je bezúročný a bez poplatkov

Žalovaný si dovoľuje konajúcemu súdu predložiť výpočet RPMN zo zmluvy o úvere presne podľa vzorca obsiahnutého v prílohe zákona č. 129/2010 Z. z., z ktorého je zrejmé, že výška RPMN bola v zmluve o úvere uvedená správne.

Žalovaný má taktiež za to, že zmluva o úvere obsahuje aj uvedenie celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť. Zmluva o úvere obsahuje predmetný údaj, nakoľko v bode 3 zmluvy o úvere pod tabuľkou písmom totožným s ostatným textom zmluvy (t.j. spotrebiteľ nemohol mať pocit, že ide o nerovnocenný údaj uvedený menším písmom) je napísané: Celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Je zrejmé, že predmetné uvedenie sumy, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť nie je zavádzajúce, je presné a opakovane uvedené v zmluvnej dokumentácii tak, aby bol spotrebiteľ dostatočne informovaný o tom, aká bude jeho celková čiastka, ktorú nakoniec zaplatí. Priemerný spotrebiteľ aj s priemerným vzdelaním si totiž vie spočítať predmetné dva údaje, a to výšku úveru a celkovú výšku nákladov. Tieto údaje sú v zmluve o úvere uvedené bez akýchkoľvek pochybností, dokonca sú zvýraznené.

Žalobca sa ďalej domáha určenia čl. 3 bod 6 zmluvy o úvere - rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Poukazuje pritom na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 4.10.2018, sp. zn. 19 Co 88/2018, podľa ktorého „[u]ž znenie zmluvnej podmienky, že spory budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou evokuje jej neprijateľnosť, keďže spotrebiteľovi nie je dané na výber rozhodnúť sa pre spôsob riešenia prípadných sporov z uvedenej úverovej zmluvy.“

V zmysle § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom k 11.6.2011 „[spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.“

zmysle § 53 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom k 11.6.2011 „[z]a individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.“

zmysle § 53 ods. 4 písm. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom k 11.6.2011 „, [z]a neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.“

prvom rade je potrebné uviesť, že predmetná rozhodcovská doložka nebola dojednaná ako výlučná, nakoľko výlučnosť tejto doložky nevyplýva ani z textu čl. 3 bod 6 zmluvy o úvere. Navyše, podľa čl. 10.2.2. písm. b) časti II. Všeobecných obchodných podmienok žalovaného „[pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.“ Žalobca teda mohol uplatňovať svoje nároky voči banke ako žalovanému buď na rozhodcovskom súde alebo na všeobecnom súde.

3. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 9Csp/235/2019 - 59 zo dňa 23.01.2020, takto rozhodol:

I. Žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia spolu s príslušenstvom z a m i e t a.

II. Žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v časti 3. bode 6 zmluvy o úvere č. 2290061286 zo dňa 21.11.2013 z a m i e t a.

III. Žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

3.1. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola zamietnutá z dôvodu uplynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty a žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola zamietnutá z dôvodu, že žalobcom uvádzaná zmluvná podmienka sa v zmluve nenachádza.

4. Rozsudok OS Prešov bol zrušený v celom rozsahu uznesením KS v Prešove č.k. 18CoCsp/15/2020 - 165 zo dňa 22.07.2020 s odôvodnením nasledujúceho znenia:

„25. Odvolací súd preto zástava názor, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobkyňa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobkyňa skutočne dozvedela že na jej úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mala žalobkyňa k dispozícii údaje, ktoré jej umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedela, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný.

26. Za týchto okolností treba prisvedčiť názoru odvolateľky v predmetnej veci, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia by mal byť v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou posunutý na moment, kedy sa žalobkyňa skutočne dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v prejednávanej veci možno posunúť na moment, kedy získala potrebné informácie od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

28. Ďalej vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

30. Vo vzťahu k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018 odvolací súd konštatuje, že s týmto sa aj vzhľadom na vyššie uvedené argumenty nemôže stotožniť. Podľa názoru odvolacieho súdu je nemysliteľné, aby dôkazné bremeno ohľadne preukázania úmyslu dodávateľa bezdôvodne sa obohatiť zaťažovalo spotrebiteľa. V tomto smere je preto potrebné konštatovať, že prejednávanej veci sa žiadalo vykonať dokazovanie, najmä v rovine zistenia všetkých rozhodných okolností, ku ktorým došlo pri uzavretí predmetnej zmluvy.

31. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

32. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie týkajúceho sa zamietnutia žaloby vo výroku o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, odvolací súd sa nestotožňuje s dôvodmi uvádzanými konajúcim súdom. Pokiaľ ide o označenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa uzavretej zmluvy bol

nesprávne označený bod 6 (správne bod 9) týkajúci sa obsahovo rozhodcovskej doložky a súdom 1. Inštancie bol posúdený prísne formálne vychádzajúc z čísla uvedeného v navrhovanom petite žaloby. Napriek tomu, že v texte žaloby uvádzaný dôvod neprijateľnosti zmluvnej podmienky je zřejmý a v konečnom dôsledku súd je povinný ex officio preskúmať celú spotrebiteľskú zmluvu a posúdiť každú zmluvnú podmienku osobitne. Preto samotné zlé očíslovanie zmluvnej podmienky nemôže byť dôvodom pre takéto rozhodnutie, aj keď bol žalobca - spotrebiteľ zastúpený advokátom. Neobstojí ani tvrdenie súdu 1. Inštancie, že zmluvný vzťah strán sporu je ukončený. Spotrebiteľ v zmysle osobitnej právnej úpravy sa môže domáhať určitých nárokov aj po ukončení trvania zmluvy.

37. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - opätovne posúdiť podanie žaloby vo vzťahu k plynutiu subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, preskúmať uzatvorenú spotrebiteľskú zmluvu, či táto spĺňa zákonmi predpísané náležitosti a v dôsledku uvedeného opätovne posúdiť, či na strane žalovaného došlo alebo nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, prípadne rozhodnúť o výške bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný vrátiť. Umožniť žalobkyni navrhnúť dokazovanie na preukázanie priameho, či nepriameho úmyslu žalovaného sa na jej úkor obohatiť. Ak by žalobkyňa zostala pasívna, nič nebráni súdu prvej inštancie, aby v tomto smere vykonal dokazovanie sám v zmysle § 295 CSP. Zároveň bude úlohou súdu prvej inštancie rozhodnúť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá je touto žalobou uplatňovaná. Následne vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodní.“

5. Okresný súd vec znova prejednal a dospel k nasledujúcim skutkovým a právnym záverom:

Podľa § 107 Občianskeho zákonníka

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prípadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

Podľa čl. 2 ods.2 C.s.p. - Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

Podľa čl. 2 ods.3 C.s.p. - Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

Podľa § 220 ods.3 C.s.p. - Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Podľa Dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu - Súd je povinný dôkladne zdôvodniť odklon od svojho predošlého rozhodnutia v obdobnej veci od ustálenej či publikovanej judikatúry, rozhodnutí vyšších súdov alebo od názorov právnej vedy, najmä ak nimi argumentujú strany.

5.1. Z vyššie citovaných ustanovení C.s.p. vyplýva, že súd sa môže od ustálenej súdnej praxe odkloniť iba v prípadoch skutkovej a právnej osobitosti a s dôkladným odôvodnením tohto odklonu.

6. V bode 25. a 26. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia KS v Prešove, tento priamo uviedol, že začiatok počítania subjektívnej premlčacej lehoty treba viazať na prehlásenie OZ HOOS zo dňa 07.10.2019, keďže od tohto času do podania žaloby 24.10.2019 subjektívna premlčacia lehota neuplynula, súd viazaný vysloveným právnym názorom KS v Prešove uvádza, že subjektívna premlčacia lehota v čase podania žaloby neuplynula a z hľadiska tejto lehoty bola žaloba podaná včas.

7. V bode 37. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia KS v Prešove uviedol, že okresný súd je povinný „Umožniť žalobkyni navrhnúť dokazovanie na preukázanie priameho, či nepriameho úmyslu žalovaného sa na jej úkor obohatiť.“

7.1. Okresný súd na pojednávaní dňa 03.12.2020 uvedené splnil, pričom žalobca uviedol, že žiadne dôkazy vykonať nenavrhuje a tvrdenie o 10 - ročnej objektívnej premlčacej lehote je jeho názorom.

8. K objektívnej premlčacej lehote okresný súd teda uvádza nasledujúce:

8.1. V celom rozsahu zotrváva na právnych záveroch uvedených v 1. rozsudku a dodáva:

KS v Prešove uviedol, že sa nestotožňuje s rozhodnutím NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017, ktorým bola odmietnutá prax KS v Prešove o prezumpcii úmyselného zavinenia dodávateľa iba z dôvodu jeho postavenia podnikateľa a to z dôvodu, že žalovaný je osobou podnikajúcou na finančnom trhu, ktorá má ovládať právne predpisy.

Okresný súd uvádza, že práve krajským súdom uvedená argumentácia bola NS SR odmietnutá a teda odklon od rozhodnutia NS SR nebol odôvodnený spôsobom vyžadovaným zákonom.

Okresnému súdu nie je zrejmé, prečo u krajského súdu majú väčšiu relevanciu pripomienky EK vo veci sp. zn. C - 485/19 (ktoré okresný súd ani k dispozícii nemá a ktoré nemajú nič spoločné s judikatúrnou praxou SR) ako rozhodnutia NS SR. Navyiac, pripomienky sa týkajú bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky, čo neplatí v prejednávanej veci, kde bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť ako následok bezúročnosti úveru pre nedostatok zákonných náležitostí zmluvy.

8.2. Medzičasom NS SR v obdobnej veci totožného žalovaného vydal uznesenie 4Cdo/219/2019, kde opätovne prax KS v Prešove týkajúcu sa prezumpcie úmyslu žalovaného iba z dôvodu jeho postavenia podnikateľa odmietol ako nesprávnu. NS SR uviedol - Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodíť, že uvedený nepriamy úmysel žalovanej je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovanej. Dovolací súd však vzhľadom na vyššie uvedené závery konštatuje, že uvedený právny názor odvolacieho súdu o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovanej, ktorému zodpovedá 10-ročná objektívna premlčacia doba, nie je správny.

8.3. Vzhľadom na vyššie uvedené s prihliadnutím už na v 1. rozsudku citované rozhodnutia NS SR a ÚS SR o tom, že vedomosť žalovanej o tom, že plnenie jej nepatrí alebo jej bolo poskytnuté omylom, sa neprezumuje, si okresný súd nevie predstaviť iné rozhodnutie ako rozhodnutie o tom, že objektívna premlčacia lehota na podanie žaloby uplynula, keďže úver bol vyplatený 13.10.2014 a objektívna premlčacia lehota tak začala plynúť dňa 14.10.2014 a uplynula dňa 14.10.2017. Žaloba bola na súde podaná dňa 24.10.2019. Žalobca súd nepredložil žiadne rozhodnutie a ani súdu nie je známe rozhodnutie, ktoré by žalovaný ku dňu 13.10.2014 mal k dispozícii a ktoré by mu vytýkalo nedostatok náležitostí zmluvy.

8.4. Prezumpcia čo len nepriameho úmyslu dodávateľa nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a nie je stanovená ako domnienka. Úmysel dodávateľa tak musí byť predmetom dokazovania a žiadny právny predpis neprikazuje hodnotiť tvrdené nedostatky zmluvy vytvorenej dodávateľom ako úmysel.

8.5. KS v Prešove v zrušujúcom uznesení uvádza, že spotrebiteľ by asi sotva platil, ak by mal vedomosť, že platiť nemá (tu okresný súd len dodáva, že neznalosť platenia poškodeným subjektom je zväčša vždy súčasťou vzťahu z bezdôvodného obohatenia) ale zároveň, že dodávateľ vie, že prijíma na čo nemá nárok, a teda vôbec nepočíta s možnosťou, že aj dodávateľ považoval zmluvu za riadne a platne uzavretú. KS v Prešove ďalej uvádza, že neznalosť právnych predpisov nemôže byť v neprospech spotrebiteľa ale rovnaká neznalosť musí byť vždy v neprospech dodávateľa a dokonca vedie k jeho úmyslu. OS v Prešove k tomu dodáva, že domnienka znalosti právnych predpisov podľa § 2 ods.1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov (účinný v čase vzniku zmluvy) medzi fyzickými a právnickými osobami nerozlišuje a nerozlišuje ani medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

8.6. Pokiaľ ide o zavinenie v občianskom práve, analogicky sa vychádza z práva trestného. Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený.

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo

b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

KS v Prešove tvrdí, že žalovaný aj keď priamo nechcel, tak minimálne vedel, že svojím konaním spočívajúcim v tvrdených nedostatkoch zmluvy môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený (to znamená, že žalovaný napriek vedomosti o tom, že nedostatky zmluvy povedú k jeho sankcionovaniu formou straty úrokov, takýto stav vyvolal). S takýmto záverom bez jeho preukázania dôkazmi okresný súd nesúhlasí.

Tu sa patrí pripomenúť, že donedávna niektorými súdmi uplatňovaný postup bezúročnosti úveru z dôvodu nedostatku rozpisu splátok sa ukázal nesprávny, čo konštatoval ako NS SR tak aj SdEÚ, hoci tu bola snaha presvedčiť ich, že nesprávna prax súdov je nad zákonom a smernicou.

Aj o iných tvrdených nedostatkoch zmlúv o spotrebiteľských úveroch (trvanie zmluvy, konečná splatnosť a pod.) rozhodujú ako okresné tak aj krajské sudy rozdielne ale z rozhodnutia krajského súdu v tejto veci sa javí, že to má byť práve dodávateľ, ktorý jediný vie vždy výklad správny. Ani s takýmto prístupom pri zjavne rozdielnej praxi napr. len KS v Prešove a iných krajských súdov nemožno súhlasiť.

8.7. Už len na záver tejto časti odôvodnenia poukazuje okresný súd na to, že Ústavný súd SR v plenárnom náleze sp. zn. PL. ÚS 11/2016 okrem iného uviedol:

„Termín ochrana spotrebiteľa sa vo svojom štandardnom význame v zásade vzťahuje na nekalé podmienky. Z pohľadu nekalých podmienok úpravu premlčania nenanútil spotrebiteľovi dodávateľ, tá vyplýva zo zákona, takže nie je jasné, aká je legitímácia ochrany spotrebiteľa pred veriteľom, keď on za konštrukciu premlčania nemôže. Dôvody uvádzané zákonodarcom a vládou na podporu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nekorešponujú s jeho obsahom (problém nevzdelaného spotrebiteľa nie je nijako špecificky spotrebiteľský, rovnako nevzdelaný môže byť účastník v bežnom občianskoprávnom spore) a otázka vzdelaného/nevzdelaného spotrebiteľa je otázkou právnej pomoci v konaní, ktorú možno riešiť cez bezplatnú právnu pomoc, možnosť zastupovania spotrebiteľov združeniami (čo inak existuje aj dnes v Civilnom sporovom poriadku), a nie cez hmotnoprávnu úpravu v procesnoprávnom kabáte.

Spotrebiteľské právo je zaiste súčasťou vytvárania spoločenskej kohézie, ale aktuálna právna úprava svojou zjednodušujúcou priamočiarosťou vykazuje asymetriu, pretože všetkých dodávateľov (veriteľov) stavia akoby na stranu tých „zlých“ a spotrebiteľov na stranu tých „ubližených“. Podľa poznatkov zo súdnej praxe však právna úprava svojim nastavením spôsobuje aj to, že často najneaktívnejším dlžníkom - spotrebiteľom poskytne pomoc, zatiaľ čo tí zodpovednejší sa často na pojednávanie dostavia (alebo už vo vyjadrení k žalobe) a dlh uznajú, čo podľa procesného práva vedie automaticky k vyhovneniu žalobe rozsudkom pre uznanie.

Vo vzťahu princípu rovnosti pred zákonom, resp. princípu rovnosti v civilnom procese sa niekedy princíp ochrany slabšej strany mylne interpretuje ako zvýhodňovanie slabšej sporovej strany na úkor „silnejšej sporovej strany“. Takéto vnímanie princípu ochrany slabšej sporovej strany v právnych vzťahoch by však nebolo zrejme ústavnokonformné. Naopak, obsahom princípu ochrany slabšej strany v procesných vzťahoch je akési „dorovnanie“ procesného postavenia tejto slabšej strany tak, aby bola zabezpečená spomínaná funkčná procesná rovnosť a pomyselná rovnaká štartovacia čiara pre obe sporové strany. Podstatou ochrany slabšej strany v procesnoprávnych vzťahoch je tak dorovnanie procesného postavenia tejto slabšej strany na tú úroveň, ktorá funkčne koreluje s procesným postavením protistrany („silnejšej“ procesnej strany). Princíp ochrany slabšej procesnej strany teda znamená, že slabší subjekt sa má „chrániť“ len do tej miery, kým sa nedosiahne spomínaná funkčná procesná rovnosť; rozhodne by nebolo správne interpretovať princíp ochrany slabšej strany v tom zmysle, že sa má zabezpečiť akési nadradené postavenie slabšej strany vo vzťahu k protistrane (porov. ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 44 a nasl.). Možno tiež uviesť, že sudcovia využívajú v rozsudkoch tiež povinnosť úhrady v splátkach. Ústavný súd sa konfrontoval s proporcialitou, ako ju testovala vláda (bod 10.8), a uvádza, že vláda preakcetováva ochranu dlžníka - spotrebiteľa procesným a zjednodušujúcim spôsobom na úkor iných, zložitejších a subtilnejších riešení, resp. vláda (bod 10.9) znižuje intenzitu zásahu.

Sociálne problémy (veľa dlžníkov) nemožno riešiť len cez spotrebiteľské právo hmotnoprávnym a procesnoprávnym zvýhodnením (porov. bod 46). Na to slúžia iné ciele prostriedky, ako napríklad správne nastavené konkurzy, exekúcie či osobné bankroty, ktoré boli ostatnými novelami spriechodnené. Opačný postup môže súvisieť s nezodpovedným správaním, tzv. morálnym hazardom. Úprava taktiež posúva sudcu do neprírodzenej role vyhľadávача dôkazov v prospech jednej strany.

K tomu možno uviesť, že aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy ako účel právnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamená, že je priamo ústavným princípom (porov. 11.4).

Ústavný súd k tomu uvádza, že túto spoločenskú „energiiu“ je potrebné usmerniť práve ku koncepcnejším a nezjednodušujúcim normatívnym riešeniam. Z pohľadu európskeho práva, v ktorom je ochrana spotrebiteľa cieľom samotným bez ohľadu na štyri slobody, je potrebné uviesť, že aj luxemburským súdom nedávno rozhodnutá vec C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s., proti Kláre Bíróovej naznačuje,

že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru. Pri novom zákonodarnom procese bude potrebné brať do úvahy tak rovnosť medzi dlžníkmi spotrebiteľmi a nespotebiteľmi, ako aj medzi veriteľmi a spotrebiteľmi.“

9. Podľa OZ účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy platilo:

Podľa § 52 ods.1 - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm.r) - Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

9.1. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke týkajúcej sa rozhodcovskej doložky okresný súd v celom rozsahu odkazuje KS PO sp. zn. 19Co/88/2018 - Uz´ znenie zmluvnej podmienky, z´e spory budu´ rozhodovane´ v su´lade s rozhodcovskou doloz´kou evokuje jej neprijateľnosť, keď z´e spotrebiteľovi nie je dane´ na vy´ber rozhodnu´ť sa pre spo´sob ries´enia prípadných sporov z uvedenej úverovej zmluvy. Nezanedbateľným je aj skutocnosť, že všeobecné obchodné podmienky sú písané výrazne malými písmenami, necitateľné bez optických pomôcok. Z´alovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá. Všetky uvedené skutocnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnosti vyslovenia uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v c´ase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, c´o zdo´razňoval žalovaný, že úverový vzťah medzi stranami sporu už zanikol. Preto nie je do´vodná ani d´alšia odvolacia námietka uvádzaná žalovaným.

9.2. Z posudzovanej úverovej zmluvy vyplýva, že rozhodcovskú doložku nebolo možné odmietnuť (chýbajú tam napr. políčka na vyznačenie súhlasu/nesúhlasu) a zbavovala spotrebiteľa zákonného práva na prejednanie jeho veci súdom, čo prejednávajúci súd považuje za neprípustné.

10. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

10.1. Žalovaný úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom žiadne okolnosti o potrebe aplikácie § 257 C.s.p. súd nezistil a neboli žalobcom resp. jeho právnym zástupcom na pojednávaní ani tvrdené.

10.2. Pokiaľ ide o časť konania týkajúcu sa vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a nepriznanie nároku na náhradu trov konania úspešnému žalobcovi, poukazuje súd z hľadiska právnej komparatistiky a príbuznosti právnej úpravy na rozhodnutie Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 756/2014 - Odměna za zastupování advokátem a jeho hotové výdaje jsou samy o sobě vždy náklady potřebnými k účelnému uplatňování nebo bránění práva, nejde-li o zneužití práva účastníka dát se v řízení zastupovat advokátem na úkor jiného účastníka. O takové zneužití procesního práva, které občanský soudní řád zakazuje, by šlo tehdy, jestliže by účastník udělil advokátu plnou moc k zastupování nikoliv z toho důvodu, aby mu v řízení před soudem poskytoval právní pomoc, nýbrž proto, aby v souvislosti s tímto zastoupením vznikly náklady, které mu bude s ohledem na jím předpokládaný výsledek řízení povinen nahradit jiný účastník. V tomto případě by sice účastník jednal v mezích svého práva nechat se v řízení zastoupit advokátem, ale prostřednictvím svého chování jinak právem dovoleného by sledoval poškození jiného účastníka; šlo by proto o výkon práva, kdy jednání a jeho výsledek se snad zcela shodují s výsledkem, který mělo právo na zřeteli, ale kdy jednání bylo učiněno nikoliv za účelem dosažení výsledků, k jejichž docílení byla jednajícím účastníku propůjčena ochrana, nýbrž aby bylo dosaženo výsledků jiných, které jsou jinak považovány za nevíтанý vedlejší následek tohoto jednání. Takový výkon práva, i když je se zákonem formálně v souladu, je ve skutečnosti výkonem práva jen zdánlivým, neboť účelem zde není vykonat právo, ale poškodit jiného, zatímco dosažení vlastního smyslu a účelu sledovaného právní normou zůstává pro jednajícího účastníka vedlejší a je z jeho hlediska bez významu.

10.3. Súd dospel k záveru, že náhradu trov konania nemožno žalobcovi priznať z dôvodu, že vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemá pre žalobcu reálny význam a to preto, že zmluvný vzťah

bol dávno ukončený a realizácia tejto zmluvnej podmienky do úvahy neprichádza. Z úradnej činnosti súd vie, že po tejto žalobe v prípade právoplatnosti rozhodnutia o NZP bude nasledovať žaloba týkajúca sa zaplata priramaného finančného zadostučinenia. Je to sám právny zástupca, ktorý v mene iných spotrebiteľov podáva žaloby o neprijateľnosť zmluvnej podmienky spolu s priznaním priramaného finančného zadostučinenia poukazujúc na § 298 ods.2 C.s.p. - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť priramané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

10.4. Podľa názoru súdu tak jediným cieľom osobitne podanej žaloby boli trovy právneho zástupcu žalobcu, na čom nič nemení ani obvyklé tvrdenie právneho zástupcu, že tieto sa priznávajú žalobci a nie jemu, keďže súd je presvedčený že právny zástupca neposkytuje právnu pomoc bezodplatne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.